

POP/JAZZ-PIANON OPETUSSUUNNITELMA

Opiskelu ja työmuodot

Instrumentin opiskelu tapahtuu pääosin yksilöopetuksena. Ryhmäopetusta voidaan käyttää yhteissoiton ohjauksessa ja esiintymisiin valmistautumisessa.

Instrumenttiopintojen tasosuoritukset soitetaan konserttimuotoisina tai tasosuorituksena lautakunnalle sen mukaan, mikä parhaiten palvelee opinnoille asetettuja tavoitteita.

Oppiminen on seurausta oppilaan omasta toiminnasta ja kotiharjoittelu on oleellinen osa opiskelua.

Yleiset tavoitteet

Instrumenttiopinoissa yleisinä tavoitteina ovat

- Soittotaidon saavuttaminen omien edellytysten puitteissa
- Pitkäjänteisen, tavoitteellisen ja omatoimisen työskentelyn oppiminen
- Esiintymistilanteiden hallinta
- Tutustuminen afroamerikkalaiseen ja länsimaiseen musiikkikulttuuriin sekä niiden eri tyyliin omaan soittimen näkökulmasta
- Soiton ilon kokeminen sekä yksin että osana ryhmää (yhteissoitto, yhtye, bändi, orkesteri)
- Mahdollisuus kaverisuhteiden syntyä soiton parissa
- Pysyvän kiinnostuksen herättäminen musiikkiin soittajana sekä mahdollisesti oman musiikin tekijänä (improvisointi, säveltäminen)

Lisäksi pop/jazz-pianonsoitossa yleisinä tavoitteina

- Nuottien ja nuottikuvan hahmottaminen sekä kuulonvaraiseen soittamiseen tutustuminen
- Soittotekniikkaa kehitetään asteikkojen, murtosointujen ja kadenssien sekä etydien avulla.
- Ohjelmisto valitaan kattaen musiikin eri tyyliä sekä ottaen huomioon oppilaan yksilöllisiä tarpeita ja toiveita.
- Yhteissoitto kehittää oppilaan kykyä kuunnella esittämäänsä musiikkia, rytmihallintaa ja yhteistyökykyä. Keskeisiä yhteissoittotapoja pop/jazz-pianisteille ovat yhtye- ja bändisoitto, säestäminen ja nelikätissoitto.

Instrumenttiopinnot 1

TAVOITTEET

- Soittimeen tutustuminen
- Hyvä soittoasento
- Rytmien ja melodian hahmottaminen

- Perustempon hallinta
- Tutustuminen eri kosketustapoihin
- Voimakkuuserot
- Käsien eriytyminen
- Nuotinluvun perusteet
- Improvisoinnin alkeet
- Reaalisointumerkkien tunteminen: duuri- ja mollikolmisoinnut
- Transponoinnin alkeet
- Prima vistan harjoittelua
- Palautteen vastaanottaminen, itsearviointi

OHJELMISTON KOKOAMINEN

Ennen tasosuoritusta harjoitetaan kolminkertainen ohjelmisto tasosuoritusohjelmaan nähden. Suositellaan erityylisten ja eri sävellajeissa olevien kappaleiden käyttämistä ohjelmiston laatimisessa (mm. eri sävellajeja). Ohjelmiston tarkoitus on tukea opintokokonaisuuden tavoitteiden saavuttamista.

TASOSUORITUSOHJELMAN KOKOAMINEN

Oppilas ja opettaja valitsevat yhdessä tasosuoritusohjelmaan vähintään kolme erityylistä kappaletta. Ohjelmassa esiintyy eri sävellajeja. Kappaleet esitetään mahdollisuuksien mukaan yksin tai yhtyeessä.

SUORITUKSEN ARVIOINTI

Tasosuorituksesta annetaan sanallinen arvio. Arviointikeskusteluun osallistuvat myös oma opettaja sekä oppilas itse. Arviointiin otetaan huomioon oppilaan itse asettamat tavoitteet sekä hänen oma arvio. Arvioinnin tulee olla rakentavaa ja kannustavaa.

Instrumenttiopinnot 2

TAVOITTEET EDELLISTEN LISÄKSI

Soittimeen tutustuminen: sähköiset kosketinsoittimet

- Käden ja käsivarren käyttö
- Monipuolisen äänen tuottaminen eri kosketustavoilla
- Balanssin hallinta
- Pedaalin käyttö
- Kappaleen rakenteen hahmottaminen
- Reaalisointumerkkien tunteminen: kolmisoinnut ja nelisointuja (7, m7, maj7, 6, m6)
- Sointukäännösten hahmottaminen
- Melodian harmonisointi (terssit, sekstit)
- Improvisointi: duuri- ja mollipentatoninen, blues
- Kolmimuunteisuuden hahmottaminen
- Fraseeraus ja artikulaatio
- Melodian koristelu ja muuntelu
- Säestäminen
- Esiintymistaito: virheiden ohittaminen, tarvittaessa mukautuminen

OHJELMISTON KOKOAMINEN

Ennen tasosuoritusta harjoitetaan kolminkertainen ohjelmisto tasosuoritusohjelmaan nähden. Suositellaan erityylisten ja eri sävellajeissa olevien kappaleiden käyttämistä ohjelmiston laatimisessa (mm. eri sävellajeja). Ohjelmiston tarkoitus on tukea opintokokonaisuuden tavoitteiden saavuttamista.

TASOSUORITUSOHJELMAN KOKOAMINEN

Oppilas ja opettaja valitsevat yhdessä tasosuoritusohjelmaan vähintään neljä erityylistä kappaletta. Ohjelmassa esiintyy eri sävellajeja. Kappaleet esitetään mahdollisuuksien mukaan yksin, säestäen tai yhtyeessä.

SUORITUKSEN ARVIOINTI

Tasosuorituksesta annetaan sanallinen arvio. Arviointikeskusteluun osallistuvat myös oma opettaja sekä oppilas itse. Arviointiin otetaan huomioon oppilaan itse asettamat tavoitteet sekä hänen oma arvio. Arvioinnin tulee olla rakentavaa ja kannustavaa.

Instrumenttiopinnot 3

TAVOITTEET EDELLISTEN LISÄKSI

- Soinnin eri sävyjen jalostaminen
- Kuuloon perustuva pedaalin käyttö (myös una corda)
- Soittoasento seisten (keyboard)
- Reaalisointumerkkien tunteminen: nelisoinnut, laajat soinnut (9)
- Sointuhajotusten (voicings) hahmottaminen
- Transkription tekeminen: helpot soinnut ja rakenne
- Improvisointi: tonaalinen ja modaalinen improvisointi
- Vapaa säestys
- Melodian harmonisointi: melodia ja sointu oikealla kädellä
- Eläytyminen ja sopeutumiskyky esiintymistilanteessa
- Oma soittotyyli
- Säestäessä vastuu temposta ja pulssista (time)

OHJELMISTON KOKOAMINEN

Ennen tasosuoritusta harjoitetaan kolminkertainen ohjelmisto tasosuoritusohjelmaan nähden. Suositellaan erityylisten ja eri sävellajeissa olevien kappaleiden käyttämistä ohjelmiston laatimisessa (mm. eri sävellajeja). Ohjelmiston tarkoitus on tukea opintokokonaisuuden tavoitteiden saavuttamista.

TASOSUORITUSOHJELMAN KOKOAMINEN

Oppilas ja opettaja laativat yhdessä, oppilaan vahvuuksia hyödyntäen, monipuolisen tasosuoritusohjelman, joka sisältää vähintään viisi erityylistä kappaletta. Kappaleet esitetään mahdollisuuksien mukaan yksin, säestäen tai yhtyeessä.

SUORITUKSEN ARVIOINTI

Tasosuorituksesta annetaan sanallinen arvio. Arviointikeskusteluun osallistuvat myös oma opettaja sekä oppilas itse. Arviointiin otetaan huomioon oppilaan itse asettamat tavoitteet sekä hänen oma arvio. Arvioinnin tulee olla rakentavaa ja kannustavaa.

Syventävien opintojen lopputyö

Syventävien opintojen lopputyö voi keskittyä pelkästään oman soittimen taidon syventämiseen.

On myös mahdollista tehdä laaja-alaisempi lopputyö, mihin on sisällytetty pääsoittimeen syventymistä sekä muuta musiikillista tai poikkitaiteellista osaamista. Oma soitonopettaja toimii syventävien opintojen pääasiallisena ohjaajana, mutta lopputyön suunnitteluun ja ohjaukseen voi osallistua myös muita opettajia. Laaja-alaisessa lopputyössä pääinstrumentin ohjelmaisuus on alla kuvattua suppeampi.

TAVOITTEET

- Perusopinnoissa opittujen taitojen ja tietojen syventäminen
- Oman soittajaprofiilin tunnistaminen ja sen huomioiminen ohjelmistossa
- Tyyli- ja tyylilajin lisääminen ja sen vaikutus tulkintaan
- Pitkäjänteinen toiminen yhtyeessä mahdollisuuksien mukaan
- Laajan ohjelmakokonaisuuden hallinta teknisesti ja tulkinnallisesti
- Esiintymistilanteen hallinta

OHJELMISTON KOKOAMINEN

Ennen tasosuoritusta harjoitetaan oppilaan edellytykset huomioon ottaen kolminkertainen ohjelmisto tasosuoritusohjelmaan nähden. Harjoitettu ohjelmisto tukee edellä kuvattujen tavoitteiden toteutumista.

TASOSUORITUSOHJELMAN KOKOAMINEN

Oppilas kokoaa tasosuorituskonserttiin 8-10 kappaleen ohjelman. Konsertti on yhtenäinen kokonaisuus, joka tuo esille oppilaan taiteellista profiilia.

SUORITUKSEN ARVIOINTI

Tasosuorituksesta annetaan sanallinen arvio. Arviointikeskusteluun osallistuvat myös oma opettaja sekä oppilas itse. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan itse asettamat tavoitteet sekä hänen oma arvio. Arvioinnin tulee olla rakentavaa ja kannustavaa.

Käytännön valmiudet

Käytännön valmiuden opintokokonaisuus jakautuu perusopinnoissa kolmeen tasoon, jossa kuhunkin kuuluu asteikko- ja prima vista -soitto. Molliasteikoissa käytetään harmonista mollia. Osasuorituksista saa merkinnän, kun oppilas on omaksunut tarvittavan taidon.

Syventävissä opinnoissa käytännön valmiuden opintokokonaisuuden sisältö laaditaan oppilaskohtaisesti mm. mahdollinen jatko-opiskelu huomioiden. Sisältönä voi olla esimerkiksi asteikkosoittoa, kuulonvaraista musisointia, soinnutus- ja omaksumistehtäviä.

Asteikkojen taidonnäytteen arvioi yksi opettaja, prima vista suoritetaan omalle opettajalle.

Asteikot ja prima vista 1

- 4 duuri- ja 4 harmonista molliasteikkoa murrettuine ensimmäisen asteen kolmisointuineen kahden oktaavin alalta
- Prima vista: klassinen (nuotit). Oppilas saa 3 minuuttia aikaa harjoitella tehtävää.

Asteikot ja prima vista 2

- 4 duuri- ja 4 harmonista molliasteikkoa murrettuine ensimmäisen asteen kolmisointuineen neljän oktaavin ajalta
- Kromaattinen asteikko kahden oktaavin alalta kädet erikseen
- Prima vista: a) klassinen b) säestys reaalisointumerkeistä. Oppilas saa 6 minuuttia aikaa harjoitella tehtäviä.

Asteikot ja prima vista 3

- 4 duuri- ja 4 harmonista molliasteikkoa murrettuine ensimmäisen asteen kolmisointuineen neljän oktaavin ajalta
- Kromaattinen asteikko neljän oktaavin alalta kädet samanaikaisesti
- Prima vista: a) klassinen b) säestys reaalisointumerkeistä c) blues-melodia (yhtyeen kanssa). Oppilas saa 10 minuuttia aikaa harjoitella tehtäviä.

Syventävien opintojen käytännön valmius: Asteikot ja prima vista 4

Vaihtoehto 1.

- 24 asteikkoa oppilaan valinnan mukaan. Voidaan käyttää esimerkiksi duureja, harmonisia tai melodisia molleja, jazz-molleja, kirkkosävellajeja, blues-asteikkoa, vähennettyä tai ylinousevaa asteikkoa. Duuri- ja molliasteikkojen yhteydessä soitetaan ensimmäisen asteen murrettu kolmisointu. Soitetaan neljän oktaavin alalta.
- Prima vista -tehtävä. Oppilas saa 5 minuuttia aikaa harjoitella tehtävää.

Vaihtoehto 2.

Oppilaan valitsema kokonaisuus, johon sisältyy:

- 12 asteikkoa oppilaan valinnan mukaa. Voidaan käyttää esimerkiksi duureja, harmonisia tai melodisia molleja, jazz-molleja, kirkkosävellajeja, blues-asteikkoja, vähennettyjä tai ylinousevia asteikkoa. Duuri- ja molliasteikkojen yhteydessä soitetaan ensimmäisen asteen murrettu kolmisointu. Soitetaan neljän oktaavin alalta.
- Kolme omaksumistehtävää seuraavista vaihtoehtoista:
 - a) 8 tahdin (4/4) pituisen nuotinnetun melodian soinnuttaminen

- b) prima vista pianolla
- c) prima vista bändissä
- d) säestäminen nuotista
- e) säestäminen korvakuulolta

Oppilas saa 5 minuuttia aikaa kunkin omaksumistehtävän harjoitteluun.